

Kod ucznia

--	--	--	--

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

**Wojewódzki Konkurs Historyczny
dla uczniów ośmioletnich szkół podstawowych
województwa wielkopolskiego**

**ETAP REJONOWY
Rok szkolny 2018/2019**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy test zawiera 13 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
3. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie stosuj korektora.
4. Test, do którego przystępujesz, zawiera 29 zadań, w tym zadania zamknięte i zadania otwarte, wymagające krótkiej odpowiedzi.
5. Rozwiązanie zadań, w których zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A., B., C., D., a także rozwiązanie zadań polegających na ocenie, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F), polega na zamalowaniu długopisem litery, która oznacza poprawną odpowiedź, np.:

A.		A)		F
☐	lub	B)	P	
C.		C)		F
D.				

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, weź w kółko błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd”, następnie zaznacz odpowiedź prawidłową w sposób pokazany w punkcie 5.
7. W pozostałych zadaniach zapisz rozwiązania starannie i czytelnie w miejscach do tego wyznaczonych.
8. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (z wyjątkiem lupy/szklą powiększającego), urządzeń telekomunikacyjnych oraz z podpowiedzi kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.
9. Do etapu rejonowego zakwalifikują się uczniowie, którzy zdobędą co najmniej 42 punktów na 50 możliwych.
10. Na udzielenie odpowiedzi masz 90 minut.

Życzymy Ci powodzenia!

Wypełnia Komisja (po rozkodowaniu prac)

.....
Imię i nazwisko ucznia

Uczeń uzyskał: /50 pkt

Zadanie 1. (2 p.)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A)	Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego ze złotą koroną, z rozwiniętymi skrzydłami, z dziobem i szponami srebrnymi, umieszczony w czerwonym polu tarczy.	P	F
B)	Orzeł biały w godle państwowym Rzeczypospolitej Polskiej ma zawsze głowę zwróconą w prawo.	P	F
C)	Godło Rzeczypospolitej Polskiej można umieszczać w innych miejscach niż wymienione w stosownej ustawie, z zastrzeżeniem, że otaczanie go czią i szacunkiem jest prawem i obowiązkiem każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej oraz wszystkich organów państwowych, instytucji i organizacji.	P	F

Zadanie 2. (1 p.)

Wpisz w wy kropkowane miejsca zgodny z obowiązującą ustawą tekst brakujących wersów tych dwóch zwrotek „Mazurka Dąbrowskiego”, których pierwsze wersy zamieszczono niżej.

Jeszcze Polska nie zginęła,

.....
..... ,
.....

[...]

Już tam ojciec do swej Basi

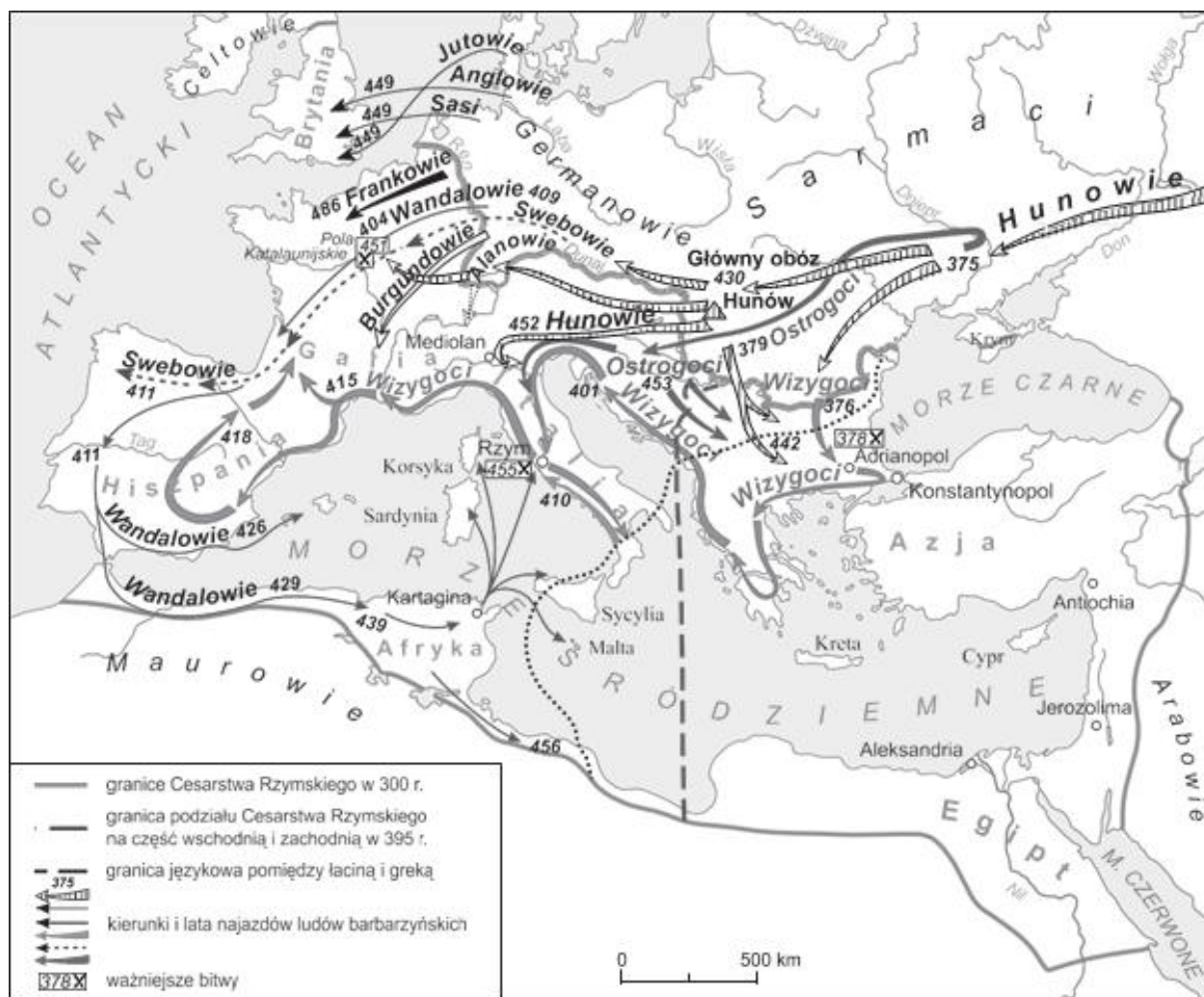
..... –
.....
.....

Zadanie 3. (1 p.)

Podaj imiona i nazwiska wszystkich dowódców wojskowych, o których wzmianki są zawarte w polskim hymnie państwowym.

.....
.....
.....

Mapa do zadań 4. i 5.

Zadanie 4. (1 p.)

Na mapie przedstawiono granice cesarstwa rzymskiego po podziale go na część wschodnią i zachodnią między synów

- A. Juliusza Cezara.
- B. Teodozjusza Wielkiego.
- C. Oktawiana Augusta.
- D. Justyniana Wielkiego.

Zadanie 5. (3 p.)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A)	Podczas najazdów, które przedstawiono na mapie, ludy barbarzyńskie najpierw zaatakowały tereny cesarstwa wschodniorzymskiego, następnie ziemie cesarstwa zachodniorzymskiego.	P	F
B)	Rok po klęsce na Polach Katalaunjskich Hunowie zaatakowali Italię.	P	F

C)	Wandalowie przewędrowali od Germanii, przez Galię, Hiszpanię do Afryki Północnej, skąd w V w. zaatakowali Rzym.	P	F
D)	Przed przybyciem na Półwysep Iberyjski Wizygoci przeszli Półwysep Bałkański i Półwysep Apeniński.	P	F
E)	Zwycięstwo nad Rzymianami pod Adrianopolem w 378 r. doprowadziło do ostatecznego upadku cesarstwa wschodniorzymskiego.	P	F
F)	Frankowie zaatakowali Galię, w której z czasem utworzyli własne państwo.	P	F

Wyciąg z tablicy genealogicznej Piastów (do zadania 6.)

Mapa do zadań 6. – 9.

- granice państwa w roku śmierci Bolesława Krzywoustego
- - - granice Królestwa Polskiego w roku śmierci Władysława Łokietka

Zadanie 6. (1 p.)

Drugi wg starszeństwa syn Bolesława Krzywoustego żyjący w 1138 r. otrzymał po śmierci ojca

- A. Wielkopolskę. B. Mazowsze.
C. ziemię sandomierską. D. Pomorze Zachodnie.

Zadanie 7. (1 p.)

Płock był stolicą ziemi, która zgodnie ze statutem Bolesława Krzywoustego w 1138 r. przypadła księciu

- A. Władysławowi. B. Kazimierzowi. C. Bolesławowi. D. Henrykowi.

Zadanie 8. (1 p.)

W roku śmierci Władysława Łokietka poza granicami państwa polskiego były ziemie dziedziczne, które w statucie Bolesława Krzywoustego przypadły jego dwóm synom:

- A. Władysławowi i Mieszkowi. B. Bolesławowi i Henrykowi.
C. Władysławowi i Bolesławowi. D. Bolesławowi i Mieszkowi.

Zadanie 9. (1 p.)

Na mapie główny kierunek ekspansji terytorialnej Polski i teren jej największych zdobyczy w czasach panowania syna Władysława Łokietka wskazuje strzałka oznaczona numerem

- A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.

Tekst do zadań 10. i 11.

[...] natenczas pan Jagiełło, wielki książę z wszystkimi braćmi swymi [...], tudzież z krewnymi, ze szlachtą, ziemianami większymi i mniejszymi, w ziemiach jego zamieszkałymi, wiarę świętego, rzymskiego Kościoła przyjąć zamierza, pragnie i życzy sobie. [...]

Dla sprawy tej utwierdzenia, dla pewności i ubezpieczenia tenże wielki książę Jagiełło przyrzeka wszystkie skarby swe złożyć i wydać na odzyskanie strat, które poniosły tak Polska, jak i Litwa, a to tylko, jeżeli też pani Węgier córkę swą Jadwigę, królową polską przyrzeczoną, odda mu w małżeństwo.

Wielki książę Jagiełło obiecuje sumę zaręczoną między królową węgierską a księciem Austrii, mianowicie dwakroć sto tysięcy florenów, złożyć i wypłacić. Tenże wielki książę Jagiełło obiecuje i zaręcza własnym kosztem i staraniem przywrócić Królestwu Polskiemu wszystkie kraje przez kogokolwiek oderwane od niego i zabrane.

Zadanie 10. (2 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiednich wierszach brakujące informacje.

A)	Nazwa miejscowości, w której wystawiono przytoczony dokument	
B)	Rok wystawienia przytoczonego dokumentu	
C)	Imię i przydomek ojca królowej Jadwigi	

Zadanie 11. (4 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych dokończeń zdania dotyczącego skutków wejścia w życie zobowiązań, o których mowa w tekście. Zaznacz P, jeśli dokończenie zdania jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Realizacja zobowiązań Jagiełły, o których mowa w tekście, prowadziła m.in. do:

A)	pokrycia przez niego kosztów związanych z zerwaniem umowy łączącej Jadwigę z księciem Wilhelmem Habsburgiem.	P	F
B)	zawarcia przez niego małżeństwa z królową Polski.	P	F
C)	ograniczenia niszczących najazdów Litwinów na ziemie polskie.	P	F
D)	zyskania przez Królestwo Polskie sojusznika w nieuchronnej rozprawie z zakonem krzyżackim.	P	F

Teksty do zadań 12. – 17.**Tekst A**

Nie tajno, miłościwy królu, tobie i twojej radzie, a podobno i narodom sąsiednim, ile krzywd i niegodziwości [...] wycierpieliśmy od mistrza i zakonu pruskiego. [...] Przyciśnieni tak wielką niedolą, uczyniliśmy wszyscy między sobą związek, abyśmy się od tylu cierpień zasłonić mogli. [...] rzeczony cesarz [Fryderyk III Habsburg] [...] zniósłszy i unieważniwszy wyrokiem swoim nasz związek, skazał nas na sześćkroć sto tysięcy złotych kary i na wieczne poddaństwo mistrzowi i zakonowi [...]. Ten więc wyrok cesarza spowodował nas do wypowiedzenia posłuszeństwa Krzyżakom i podniesienia przeciw nim oręża [...]. W ciągu kilku dni orężem naszym przeszło dwadzieścia zdobyliśmy zamków, jako: Toruń, Gdańsk, Elbląg, Grudziądz, Lidzbark, Golub, Kowalewo, Gniew, Świecie, Papowo, Tucholę, Pasłęk, Królewiec [...], Brodnicę, Chełmno, Działdowo [...], które naszej uległy władzy.

Tekst B

I zwyciężyła wtedy prawda, chociaż przez kilka wieków ukrywana w pomroce, i wyświetliło się dowodnie, co Krzyżacy różnymi wybiegami, fałszem i pozorami starali się uczynić wątpliwe, do kogo należeć miały ziemie pomorska, chełmińska i michałowska [...]. I ja piszący te kroniki, czuję niemałą pociechę z ukończenia wojny pruskiej, odzyskania krajów z dawna od Królestwa Polskiego odpadłych i przyłączenia Prus do Polski.

Zadanie 12. (1 p.)

Do którego króla Polski skierowano tekst A? W odpowiedzi podaj jego imię oraz określenie wskazujące na dynastię, z której pochodził.

.....

Zadanie 13. (3 p.)

Napisz, kto (przedstawiciele których grup albo warstw społecznych i z której krainy) zawarł związek, o którym mowa we fragmencie: „uczyniliśmy wszyscy między sobą związek, abyśmy się od tylu cierpień zasłonić mogli”. Podaj, jak brzmiała pełna nazwa tego związku, a także, w jakim celu został zawarty.

A) Związek został zawarty przez

.....

B) Związek nosił nazwę:

C) Został zawarty w celu

Zadanie 14. (1 p.)

Wyjaśnij, dlaczego przedstawiciele związku, o którym mowa w tekście A, wypowiedzieli posłuszeństwo Krzyżakom. W odpowiedzi odwołaj się do wyroku cesarza Fryderyka III Habsburga.

.....
.....

Zadanie 15. (1 p.)

Podaj nazwę miejscowości, w której znajdował się największy zamek krzyżacki – nie został on zdobyty przez związek, o którego powstaniu informuje tekst A.

.....

Zadanie 16. (1 p.)

Napisz, o co prosił króla Polski autor mowy, której fragmentem jest tekst A.

.....
.....

Zadanie 17. (2 p.)

Napisz, ile co najmniej lat upłynęło od wypowiedzenia słów zawartych w tekście A do spisania słów zawartych w tekście B. Uzasadnij swoją odpowiedź.

..... lat

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Tekst do zadania 18.

[...] oznajmujemy [...] zjechawszy się na ten sejm spólny do Lublina [...]

3. Iż już Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie jest jedno nierozdzielne i nieróżne ciało, a także nie różna, ale jedna spólna Rzeczpospolita, która się z dwu państw i narodów w jeden lud zniosła i spoiła.
4. A temu obojemu narodowi, żeby już wiecznymi czasy jedna głowa, jeden pan i jeden król spólny rozkazywał, który spólnymi głosy od Polaków i od Litwy obran, a miejsce obierania w Polsce, a potem na Królestwo Polskie pomazan i koronowan w Krakowie będzie. [...]
7. A przy koronacji nowego króla mają być przez króla koronowanego poprzysiężone i zaraz confirmowane [zatwierdzone] na jednym liście i jednymi słowy na wieczne czasy prawa, przywileje i wolności poddanych wszystkich obojga narodów i państw tak złączonych.

8. Sejmy i rady ten oboj naród ma zawsze mieć wspólne koronne pod królem polskim [...].
13. Cła, myta wszystkie w Polsce i w Litwie, ziemskie i wodne, jakimkolwiek imieniem nazwane, tak królewskie, jako szlacheckie, duchowne i miejskie, Jego Królewska Mość znosić raczy [...].
16. Sejmów innych żadnych osobnych stanom koronnym i litewskim od tego czasu Król Jego Mość składać nie będzie, jedno zawsze wspólne sejmy temu obojemu narodowi jako ciału jednemu w Polsce składać będzie, gdzie się Jego Królewskiej Mości i radom koronnym i litewskim najsluszniej zdać będzie.

Zadanie 18. (3 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań dotyczących zapisów zawartych w akcie unii lubelskiej. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A)	Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie od 1569 r. miały mieć wspólnego monarchę i wspólny sejm, obradujący pod przewodnictwem króla.	P	F
B)	W akcie unii zdecydowano o wprowadzeniu ułatwień w zakresie polsko-litewskiej wymiany handlowej.	P	F
C)	Król Polski miał być wybierany wspólnie przez przedstawicieli Polaków i Litwinów.	P	F
D)	Z tekstu wynika, że przed koronacją przyszły król musiał zobowiązać się do przestrzegania artykułów henrykowskich.	P	F
E)	Sejm elekcyjny miał odbywać się w Krakowie.	P	F
F)	Akt uzależniał wskazanie miejsca obrad wspólnego sejmu Korony i Litwy od przyszłych rozstrzygnięć w tej sprawie.	P	F

Zadanie 19. (1 p.)

Fragment obrazu Jana Matejki „Unia lubelska”

Jednym z twórców unii lubelskiej był przedstawiony na obrazie z krzyżem w prawej ręce

A. książę Michał Wiśniowiecki.

B. król Zygmunt II August.

C. kanclerz Mikołaj Czarny Radziwiłł.

D. kardynał Stanisław Hozjusz.

Fotografia do zadań 20. – 22. Fragment Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie

972–1683

CEDYNIA 24 VI 972
WOŁYŃ NAD BUGIEM 22 VII 1018
GŁOGÓW sierpień – wrzesień 1109
LEGNICA 9 IV 1241
PŁOWCE 27 IX 1331
GRUNWALD 15 VII 1410
WARNA 10 XI 1444
ORSZA 8 IX 1514
PSKÓW 24 VIII 1581 – 15 I 1582
KIRCHOLM 27 IX 1605
KLUSZYŃ – MOSKWA
4 VII – 28 VIII 1610

972–1683

CECORA 18–29 IX 1620
CHOCIM 2 IX – 9 X 1621 /10–11 XI 1673
TRZCIANA 25 VI 1629
SMOLEŃSK 18 X 1632 – 25 II 1634
BERESTECZKO 28–30 VI 1651
JASNA GÓRA 18 XI – 26 XII 1655
WARSZAWA 30 V – 1 VII, 28–30 VII 1656
LUBAR – CUDNÓW 14 IX – 3 X 1660
ŁWÓW 24 VIII 1675
WIEDEŃ 12 IX 1683

Zadanie 20. (3 p.)

Na podstawie fotografii i własnej wiedzy oceń prawdziwość poniższych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

A)	Wołyń nad Bugiem to miejsce bitwy stoczonej za panowania Bolesława Chrobrego.	P	F
B)	W dwóch z wymienionych na fotografii bitwach z XIII-XV w. zginęli królowie Polski.	P	F
C)	Bitwy pod Kirchholmem i Beresteczkiem zostały stoczone między wojskami polskimi i szwedzkimi.	P	F

Zadanie 21. (1 p.)

Podaj nazwy wszystkich wymienionych na fotografii miejsc bitew stoczonych w czasach panowania w Polsce władców z dynastii Jagiellonów.

.....

Zadanie 22. (3 p.)

Na podstawie fotografii i własnej wiedzy uzupełnij tabelę – wpisz obok każdego podanego imienia i nazwiska dowódcy nazwę miejsca bitwy, w której on dowodził. Nazwy wybierz spośród podanych na fotografii.

	Imię i nazwisko dowódcy	Nazwa miejsca bitwy
A)	Stanisław Żółkiewski	
B)	Jan Karol Chodkiewicz	
C)	Jan [III] Sobieski	

Tekst i mapa do zadań 23. – 25.

Układ polsko-szwedzki z 1660 r.

III. Najjaśniejszy i Najpotężniejszy Pan [...] Król Polski [...] za siebie i dziedziców a potomków swych na mocy tego aktu pokoju uroczyście się zrzeka dziś i na zawsze wszelkich pretensji do Królestwa Szwedzkiego i Wielkiego Księstwa Finlandzkiego [...]. Co się tyczy tytułów i herbów, umówiono się, że Najjaśniejszy Król Polski będzie używał jak dotąd, tak na przyszłość, póki żyć będzie, pełnego tytułu, herbu i pieczęci Korony Szwedzkiej [...].

IV. 1. Najjaśniejszy Król i Stany Królestwa Polskiego i W. Ks. Litewskiego na mocy niniejszego pokoju na wieczne czasy ustępują Najjaśniejszemu Królowi Szwedzkiemu [...] całe Inflanty za Dźwiną [...]. Król i Rzeczpospolita żadnego prawa rościć też nie będą do Estonii i Ozylii. [...]

V. 1. Wschodnia część Inflant, która przed wojną i podczas niej [...] zostawała w posiadaniu Królestwa Polskiego, mianowicie Dyneburg [...], pozostaną w posiadaniu i użytkowaniu Najjaśniejszych Królów, Królestwa Polskiego i W. Ks. Litewskiego [...].

Zadanie 23. (2 p.)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy uzupełnij tabelę, wpisując informacje dotyczące układu, którego fragment przytoczono wyżej.

A)	Nazwa miejscowości, w której podpisano przytoczony dokument.	
B)	Nazwa, którą w historiografii nosi okres zakończony podpisaniem przytoczonego układu.	

Zadanie 24. (2 p.)

Na podstawie tekstu, mapy i własnej wiedzy uzupełnij tabelę, wpisując odpowiednio nazwy państw, do których od 1660 r. należały obszary oznaczone na mapie literami A i B oraz C i D.

Oznaczenie	A i B	C i D
Nazwa państwa		

Zadanie 25. (1 p.)

Rozstrzygnij, czy Jan II Kazimierz Waza (król Polski w l. 1648-1668) był pierwszym władcą, który w tytulaturze nie mógł używać sformułowania „dziedziczny król Szwedów, Gotów i Wandalów”. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do lat panowania Jana II Kazimierza w Polsce i przytoczonego we fragmencie układu polsko-szwedzkiego.

A)	TAK	Uzasadnienie:
B)	NIE	

Zadanie 26. (2 p.)

Na podstawie poniższego tekstu i własnej wiedzy oceń prawdziwość podanych zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Artykuł I. § 1. Wszelka [...] władza ustawodawcza przysługuje Kongresowi Stanów Zjednoczonych, który składa się z Senatu i z Izby Reprezentantów [...].

Artykuł II. § 1. Władzę wykonawczą sprawuje prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki. Urząd swój pełni przez okres lat czterech, a wybierany jest wraz z obieranym na ten sam okres wiceprezydentem [...].

Artykuł III. § 1. Władzę sądową Stanów Zjednoczonych sprawuje jeden Sąd Najwyższy oraz takie sądy niższe, jakie z biegiem czasu Kongres ustanowi i utworzy [...].

A)	Dokument, którego fragmentem jest tekst, został podpisany 4 lipca 1776 r.	P	F
B)	Autorzy przytoczonych artykułów wzorowali się na zapisach pierwszej konstytucji francuskiej.	P	F

Tekst do zadań 27. i 28.

Religią narodową panującą jest i będzie wiara święta rzymska katolicka, ze wszystkimi jej prawami. Przejście od wiary panującej do jakiegokolwiek wyznania jest zabronione pod karami apostazji. Że zaś taż sama wiara święta przykazuje nam kochać bliźnich naszych, przeto wszystkim ludziom, jakiegokolwiek bądź wyznania, pokój w wierze i opiekę rządową winniśmy i dlatego wszelkich obrządków i religii wolność w krajach polskich, podług ustaw krajowych, warujemy.

Zadanie 27. (1 p.)

Przytoczony tekst jest fragmentem

- A. konstytucji nihil novi.
- B. tzw. ugody (zgody) sandomierskiej.
- C. aktu konfederacji warszawskiej.
- D. Konstytucji 3 maja.

Zadanie 28. (1 p.)

W myśl przepisów zawartych w przytoczonym tekście w Rzeczypospolitej

- A. mieszkańcy mieli zdecydować o ustaleniu religii panującej.
- B. osoby niewierzące znajdowały się pod szczególną opieką prawa.
- C. każda zmiana wyznania miała być surowo karana.
- D. nie było równouprawnienia wyznań.

Zadanie 29. (3 p.)

Na podstawie poniższego tekstu i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Od 1804 r. był cesarzem Francuzów. Jest uważany z jednej strony za jednego z najwybitniejszych mężów stanu, wodzów, strategów, reformatorów ustroju państwowego i systemu prawa, a z drugiej strony – za tyrana i agresora, którego ambicje doprowadziły do klęski jego państwa.

A) Podaj imię i nazwisko osoby, której dotyczą informacje zawarte w tekście.

.....

B) Podaj nazwy trzech państw, przeciwko którym w latach 1804-1814 razem z Francuzami walczyły oddziały polskie.

.....

C) Wyjaśnij, w jakim celu osoba, której dotyczy tekst, została przywołana w „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”.

.....
.....
.....
.....
.....

Brudnopis